

Cezary Brzeziński

Uniwersytet Łódzki

PLANY INWESTYCYJNE GMIN ZE ŚRODKÓW UNII EUROPEJSKIEJ (NA PRZYKŁADZIE WYBRANYCH GMIN POWIATU RADOMSZCZAŃSKIEGO)

1. Podstawy prawne wsparcia rozwoju lokalnego ze środków Unii Europejskiej w Polsce

Akcesja Polski do Unii Europejskiej w maju 2004 r. umożliwiła jednostkom samorządu terytorialnego na korzystanie ze środków funduszy strukturalnych.

Podstawą prawną tej partycypacji jest Narodowy Plan Rozwoju na lata 2004-2006, który jest realizowany m.in. przez Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego (ZPORR).

Celem ZPORR jest tworzenie warunków wzrostu konkurencyjności regionów oraz przeciwdziałanie marginalizacji niektórych obszarów w taki sposób, aby sprzyjać długofalowemu rozwojowi gospodarczemu kraju, jego spójności ekonomicznej, społecznej i terytorialnej oraz integracji z Unią Europejską

Realizacja ZPORR-u ma sprzyjać wzrostowi gospodarczemu, przekształceniom strukturalnym regionów, wzrostowi urbanizacji, zwiększeniu mobilności przestrzennej ludności oraz zwiększeniu poziomu wiedzy i dostępu do najnowocześniejszych technologii społeczeństwa i podmiotów gospodarczych. Cel ten ma być osiągnięty w wyniku realizacji 3 priorytetów oraz działań będących ich uszczegółowieniem.

Priorytet pierwszy dotyczy rozbudowy i modernizacji infrastruktury służącej wzmacnianiu konkurencyjności regionów. Jest on sprecyzowany w 6 działaniach. Pierwszym z nich jest modernizacja i rozbudowa regionalnego układu transporto-

wego. Zmierza ono do poprawy dostępności regionów poprzez rozbudowę i modernizację sieci drogowej oraz wzmocnienie atrakcyjności miast dzięki modernizacji transportu publicznego, w perspektywie zrównoważonego rozwoju gospodarczego i społecznego.

Kolejne działanie dotyczy infrastruktury ochrony środowiska, gdyż inwestycje w tym zakresie stanowią jeden z zasadniczych czynników zrównoważonego rozwoju, przyczyniający się do poprawy warunków życia mieszkańców i podnoszenia atrakcyjności regionów.

Trzecie działanie dotyczy regionalnej infrastruktury społecznej. Ma ono na celu poprawę atrakcyjności i wyników szkół wyższych oraz poprawę regionalnej infrastruktury ochrony zdrowia

Kolejne działania dotyczą rozwoju turystyki i kultury, rozbudowy infrastruktury społeczeństwa informacyjnego oraz rozwoju transportu publicznego w aglomeracjach.

Drugi z priorytetów dotyczy finansowania rozwoju zasobów ludzkich w regionach. Główny nacisk jest położony na rozwój umiejętności powiązany z potrzebami regionalnego rynku pracy i możliwości kształcenia ustawicznego w regionie, wyrównywanie szans edukacyjnych poprzez programy stypendialne, reorientację zawodową osób odchodzących z rolnictwa, reorientację zawodową osób zagrożonych procesami restrukturyzacyjnymi, promocję przedsiębiorczości oraz regionalne strategie innowacyjne i transfer wiedzy.

Trzecim i zarazem najważniejszym dla społeczności lokalnych priorytetem jest rozwój lokalny. Jest on zawarty w działaniach dotyczących rozwoju obszarów wiejskich, obszarów podlegających restrukturyzacji, zdegradowanych obszarów miejskich, przemysłowych i powojkowych, mikroprzedsiębiorstw oraz lokalnej infrastruktury społecznej ze szczególnym uwzględnieniem lokalnej infrastruktury ochrony zdrowia oraz infrastruktury edukacyjnej.

Czwartym priorytetem jest pomoc techniczna dotycząca wsparcia procesu wdrażania ZPORR oraz działań informacyjnych i promocyjnych.

Wielkość środków przeznaczonych na realizację ZPORR w Polsce w podziale na źródła finansowania przedstawia tab. 1

Jednym z rozlicznych warunków, które trzeba było spełnić, składając wniosek o dofinansowanie planowanych inwestycji z zakresu rozwoju obszarów wiejskich oraz rozwoju obszarów podlegających restrukturyzacji, było posiadanie Planu Rozwoju Lokalnego (PRL). PRL jest dokumentem łączącym elementy strategii rozwoju oraz wieloletniego planu inwestycyjnego. Zawiera takie informacje, jak np. delimitacja obszaru realizacji planu, charakterystyka obecnej sytuacji społeczno-gospodarczej na terenie gminy/powiatu, podział na projekty i/lub zadania inwestycyjne w tym planowane projekty i/lub zadania inwestycyjne w układzie: nazwa planowanego działania, określenie kryteriów kolejności realizacji, zgodność z planem zagospodarowania przestrzennego, etapy działania wraz z przewidywanym czasem (harmonogramem) realizacji, oczekiwane rezultaty, instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu, nakłady do poniesienia.

Tabela 1. Szacunkowy podział środków na priorytety w ramach ZPORR – Rozwój regionalny (w euro w cenach z 2004 r.)

Priorytet	Ogółem wkład publiczny w ramach priorytetu	Ogółem fundusze strukturalne	Ogółem krajowy wkład publiczny	Środki prywatne
	1 = 2 + 3	2	3	4
Rozbudowa i modernizacja infrastruktury służącej wzmocnieniu konkurencyjności regionów	2 462 020 369	1 762 567 948	699 452 421	50 297 474
Wzmocnienie rozwoju zasobów ludzkich w regionach	598 655 517	438 469 535	160 185 982	14 003 097
Rozwój lokalny	970 031 043	727 523 283	242 507 760	81 904 490
Pomoc techniczna	53 220 003	39 910 003	13 310 000	0
Razem	4 083 926 932	2 968 470 769	1 115 456 163	146 205 061

Źródło: Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego 2004-2006 (DzU 2004 nr 166 poz. 1745, tab. 22, s. 446).

Ponadto zawiera planowane projekty i/lub zadania inwestycyjne w następnych latach – projekty długoterminowe, powiązanie projektu/ów z celem(-ami) strategicznych dokumentów dotyczących rozwoju przestrzenno-społeczno-gospodarczego gminy/powiatu, powiązanie projektu/ów z innymi działaniami realizowanymi na terenie gminy/powiatu/województwa, oczekiwane wskaźniki osiągnięć planu rozwoju lokalnego, plan finansowy na lata 2004-2006 (obligatoryjnie) i na następne planowane lata (fakultatywnie).

Obowiązkowo musi zawierać informacje dotyczące źródeł finansowania planu rozwoju lokalnego w latach 2004-2006 w podziale na: budżet jednostki samorządu terytorialnego (JST), budżet państwa, środki prywatne, środki UE oraz inne; system wdrażania; sposoby monitorowania, oceny i komunikacji społecznej.

Wszystkie złożone do Urzędu Marszałkowskiego wnioski o dofinansowanie są rozpatrywane najpierw przez panel ekspertów a następnie przez Komitet Sterujący. Projekty są punktowane i wsparcie uzyskują te, które uzyskały najlepsze noty.

2. Charakterystyka powiatu radomszczańskiego

Powiat radomszczański położony jest w centralnej Polsce, na południowych obrzeżach regionu łódzkiego, między Warszawą a aglomeracją Śląską. Odległości od strategicznych ośrodków miejskich wynoszą odpowiednio: Warszawy 200 km, Łodzi 80 km, Katowic 120 km i Częstochowy 35 km. Przez powiat przebiega trasa

szybkiego ruchu Warszawa–Katowice oraz linia kolejowa łącząca Warszawę z Wiedniem¹.

Powiat zajmuje powierzchnię 1400 km². Zamieszkanym jest przez blisko 125 tys. osób. Około 45% ludności zamieszkuje trzy miasta, z których największym jest Radomsko, liczące 52 tys. mieszkańców. Jest to zarazem siedziba władz powiatowych. Pozostałe miasta powiatu to Przedbórz – ok. 4 tys. oraz Kamieńsk – ok. 3 tys. mieszkańców.

Powiat radomszczański tworzy 14 gmin, w tym jedna gmina miejska – Radomsko, dwie gminy miejsko-wiejskie: Przedbórz i Kamieńsk oraz 11 gmin o charakterze wiejskim.

W przeszłości powiat należał do najbardziej uprzemysłowionych rejonów Polski. Okres transformacji systemowej przyniósł jednak głęboką recesję gospodarczą. Restrukturyzacja państwowych zakładów przemysłowych spowodowała likwidację dużej liczby miejsc pracy, co w konsekwencji w gospodarce powiatowej doprowadziło do nasilenia bezrobocia.

Na terenie powiatu w 2000 r. funkcjonowało ponad 7900 podmiotów gospodarczych. Ponad 55% ogółu podmiotów gospodarczych zlokalizowana jest w stolicy powiatu – Radomsku.

W ogólnej liczbie podmiotów (według sekcji EKD) najwięcej firm działało w handlu i naprawach (39%) oraz w przemyśle (19%). Podmioty te stanowią łącznie ponad 57% ogółu podmiotów powiatu radomszczańskiego. W dalszej kolejności znaczenie w gospodarce powiatowej mają następujące działalności: budownictwo – 10%, transport, składowanie, łączność – 7% oraz obsługa nieruchomości i firm – 6% wszystkich podmiotów gospodarczych. Podobnie kształtuje się struktura gospodarcza województwa łódzkiego. Istotnym sektorem gospodarki są podmioty funkcjonujące w sferze usług publicznych. W trzech sekcjach: edukacja, ochrona zdrowia i opieka społeczna oraz administracja publiczna funkcjonuje ok. 7% podmiotów.

Na terenie powiatu obserwujemy duże zróżnicowanie przedsiębiorczości mieszkańców w poszczególnych jednostkach terytorialnych. Wskaźnik liczby podmiotów gospodarczych przypadających na 1000 mieszkańców kształtuje się w przedziale od 12,2 w mieście Przedbórz do 2,7 na terenach wiejskich gminy Kamieńsk. Wyraźnie zarysowuje się zróżnicowanie pomiędzy terenami wiejskimi i miejskimi powiatu, co jest zjawiskiem typowym w przestrzennym zróżnicowaniu lokalizacji podmiotów gospodarczych. Równocześnie zaobserwować można w gminach miejsko-wiejskich silną koncentrację działalności gospodarczej na terenie miast, z jednocześnie małą rozwiniętą przedsiębiorczością na terenach wokół tych miast. Do najbardziej przedsiębiorczych wiejskich gmin w powiecie należą Radomsko i Kobbie Wielkie, do najmniej zaś przedsiębiorczych: Żytno oraz Masłowice.

W powiecie radomszczańskim w 1999 r. zanotowano spadek ogólnej liczby podmiotów gospodarczych o ponad 100 firm. Największe ujemne saldo podmiotów

¹ Informacje nt. powiatu radomszczańskiego zaczerpnięto z dokumentu pt. „Raport o stanie powiatu radomszczańskiego”, Zarząd powiatu radomszczańskiego, 2000.

gospodarczych odnotowano w mieście Radomsku oraz gminach Dobryczyce i Gidle oraz Gomunice. W pozostałych jednostkach terytorialnych nastąpił wzrost liczby podmiotów – najdynamiczniej rozwijał się sektor podmiotów gospodarczych w Kobielach Wielkich, Przedborzu i Masłowicach. Największy przyrost odnotowano w gminie Kobieli Wielkie, gdzie liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych była ponadtrzykrotnie większa od liczby podmiotów zlikwidowanych w tym samym czasie.

3. Plany inwestycyjne wybranych gmin powiatu radomszczańskiego

W ramach prowadzonych badań zebrano plany rozwoju lokalnego dla 8 gmin wiejskich: Ładzice, Lgota Wielka, Wielgomłyny, Kobieli Wielkie, Żytno, Dobryczyce, Kodrąb, Radomsko oraz 2 gmin miejskich: Radomsko i Przedbórz. Stanowią one 2/3 powierzchni powiatu oraz ponad 80% ludności.

W okresie planistycznym 2004-2006 gminy planowały zrealizować projekty na łączną kwotę 146,5 mln zł, z czego 60,5% pochodziłoby ze środków Unii Europejskiej, 25,3% samorządu terytorialnego, 5,8% budżetu państwa, 7,9% funduszy celowych, 0,4% Urzędu Marszałkowskiego oraz 0,01% ze środków prywatnych (tab. 2).

Najwięcej środków, bo 51,9 mln zł przeznaczono na projekty związane z budową i modernizacją dróg gminnych i powiatowych o znaczeniu lokalnym (tab. 2). Stanowiły one 35,5% całości planowanych wydatków. Kwota ta obejmowała realizację 26 różnych inwestycji o średniej wartości 1,9 mln zł. Wartość najtańszej inwestycji wynosiła 60 tys. zł, najdroższej zaś – 16,8 mln zł. W działaniu tym przewidziano blisko 60% udział środków z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR), 25,2% z jednostek samorządu terytorialnego oraz 16,9% z budżetu państwa.

Drugimi pod względem wysokości planowanych wydatków były działania dotyczące budowy lub modernizacji urządzeń do odprowadzania i oczyszczania ścieków. Przeznaczono na nie 39,3 mln zł, co stanowi 26,8% ogólnej wielkości zaplanowanych środków.

W ramach tego działania zamierza się zrealizować 31 projektów. Najtańszy z nich opiewa na kwotę 100 tys. zł, najdroższy zaś na 4 mln zł. Średnia wartość projektu wynosi 1,26 mln zł. Działanie to planowano sfinansować w 60% z EFRR, w 20,4% z JST, w 17,7 z innych źródeł (NFOŚiGW, WFOŚiGW) oraz 1,9% z budżetu państwa.

Na trzecim miejscu pod względem przewidzianych środków jest lokalna infrastruktura edukacyjna. Gminy przeznaczyły na realizację takich inwestycji 24,9 mln zł, co stanowiło 17% całości środków. Za tę kwotę przewidziano realizację 7 inwestycji o wartościach od 60 tys. do 11,3 mln zł. Średnia wartość jednego projektu wynosi 3,56 mln zł. Struktura finansowania tego działania przedstawia się następująco: 63% EFRR, 21,5% JST, 12,2% budżet państwa, 2,3% Urząd Marszałkowski, 0,8% inne źródła.

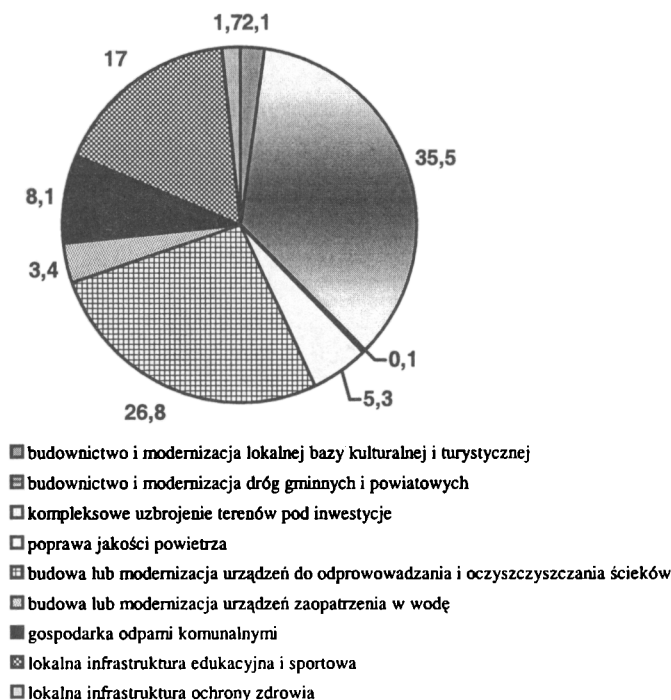
Na gospodarkę odpadami przeznaczono 8,1% środków. Za zaplanowane środki przewidziano realizację 12 zadań o wartościach od 90 tys. do 4 mln zł. Średnia wartość zadania wynosi 989 tys. zł. Działanie to planuje się wykonać w 45,5% ze środków Unii Europejskiej, 30,8% z budżetu państwa oraz 23,7% ze środków JST.

Tabela 2. Wielkość planowanych wydatków na działania inwestycyjne zawarte w Planach Rozwoju Lokalnego wybranych gmin powiatu radomszczańskiego na lata 2004-2006 w tys. zł oraz ich struktura (w %)

Działanie	JST		Budżet państwa		EFRR		Urząd Marszałkowski		Inne		Prywatni		Razem
	zł	%	zł	%	zł	%	zł	%	zł	%	zł	%	
Budownictwo i modernizacja lokalnej bazy kulturalnej i turystycznej	780	25,2	521	16,9	1789	57,9		0,0	0	0,0	0	0	3090
Budownictwo i modernizacja dróg gminnych i powiatowych o znaczeniu lokalnym	16 315	31,4	136	0,3	35 425	68,3	85	0,2	0	0,0	0	0	51 962
Kompleksowe uzbrojenie terenów pod inwestycje	20	20,0		0,0	80	80,0		0,0	0	0,0		0	100
Budownictwo lub modernizacja urządzeń do odprowadzania i oczyszczania ścieków	8003	20,4	742	1,9	23 602	60,0	0	0,0	6972	17,7	0	0	39 321
Budownictwo lub modernizacja urządzeń zaopatrzenia w wodę i poboru wody	601	12,1	330	6,6	3591	72,1	0	0,0	441	8,8	20	0,4	4984
Gospodarka odpadami komunalnymi	2815	23,7	3663	30,8	5400	45,5	0	0,0	0	0,0	0	0	11 879
Poprawa jakości powietrza	2410	31,2	0	0,0	1375	17,8	0	0,0	3940	51,0	0	0	7725
Lokalna infrastruktura edukacyjna i sportowa	5365	21,5	3040	12,2	15 763	63,2	565	2,3	204	0,8	0	0	
Lokalna infrastruktura ochrony zdrowia	771	30,7	0	0,0	1694	67,6	0	0,0	4375	1,7	0	0	2510
Ogółem	37 062	25,3	8432	5,8	88 641	60,5	650	0,4	11 601	7,9	20	0,1	146 409

Źródło: opracowanie własne na podstawie Planów Rozwoju Lokalnego gmin Ładzice, Ligota Wielka, Wielgomłyny, Kobile Wielkie, Żytno, Dobryszce, Kodrąb, Radomsko (gm. wiejska), Radomsko (gm. miejska) oraz Przedbórz.

Te cztery działania kumulują blisko 87,4% całości przewidzianych środków. Pozostałe działania pod względem udziału w całości środków to poprawa jakości powietrza (5,3%), budowa lub modernizacja urządzeń zaopatrzenia w wodę i poboru wody (3,4%), budowa lub modernizacja lokalnej bazy kulturalnej i turystycznej (2,1%), lokalna infrastruktura ochrony zdrowia (1,7%) oraz kompleksowe uzbrojenie terenu pod inwestycje (0,1%). Strukturę wartości planowanych projektów przedstawia rys. 1.

Rys. 1. Struktura wartości planowanych projektów w latach 2004-2006 zawartych w Planach Rozwoju Lokalnego powiatu radomszczańskiego (w %)

Źródło: obliczenia własne na podstawie Planów Rozwoju Lokalnego gmin Ładzice, Ligota Wielka, Wielgomłyny, Kobiełe Wielkie, Żytno, Dobryszce, Kodrąb, Radomsko (gm. wiejska), Radomsko (gm. miejska) oraz Przedbórz.

Analizując tab. 3, można zauważyć, że najwięcej projektów, bo 31 złożono w ramach budowy i modernizacji urządzeń do odprowadzania i oczyszczania ścieków, 26 na zadania związane z budową i modernizacją dróg gminnych i powiatowych o znaczeniu lokalnym oraz 12 na inwestycje związane z gospodarką odpadami komunalnymi. Te trzy grupy projektów koncentrują 2/3 ogólnej liczby projektów.

Tabela 3. Liczba i wartość projektów w obrębie realizowanych dziedzin w Planach Rozwoju Lokalnego wybranych gmin powiatu radomszczańskiego w latach 2004-2006

Dziedziny	Liczba projektów	Kwota ogółem	Wartość projektu (w tys. zł)		
			min.	maks.	śr.
Budowa i modernizacja lokalnej bazy kulturalnej i turystycznej	6	3090	80	2000	515
Budowa i modernizacja dróg gminnych i powiatowych o znaczeniu lokalnym	26	51 962	60	16 887	1998
Kompleksowe uzbrojenie terenów pod inwestycje	1	1000		-	-
Poprawa jakości powietrza	5	7725	525	2300	1545
Budowa lub modernizacja urządzeń do odprowadzania i oczyszczania ścieków	31	39 321	100	4000	1268
Budowa lub modernizacja urządzeń zaopatrzenia w wodę i poboru wody	8	4984	60	2200	623
Gospodarka odpadami komunalnymi	12	11 879	90	4000	989
Lokalna infrastruktura edukacyjna i sportowa	7	24 937	60	11 307	3562
Lokalna infrastruktura ochrony zdrowia	8	2510	50	100	313
Ogółem	104	147 408	-	-	-

Źródło: opracowanie własne na podstawie Planów Rozwoju Lokalnego gmin Ładzice, Ligota Wielka, Wielgomłyny, Kobiełe Wielkie, Żytno, Dobryszce, Kodrąb, Radomsko (gm. wiejska), Radomsko (gm. miejska) oraz Przedbórz.

4. Wnioski

Przyjmując założenie, że liczba i wielkość złożonych projektów jest odzwierciedleniem potrzeb gmin, można stwierdzić, iż analizowane jednostki samorządowe odczuwają największe potrzeby w zakresie budowy i modernizacji urządzeń do odprowadzania i oczyszczania ścieków, budowy i modernizacji dróg gminnych i powiatowych oraz w zakresie zarządzania gospodarką odpadami komunalnymi.

Przedstawione propozycje inwestycji wpisują się w tło strategicznych problemów rozwoju powiatu. Wiele problemów, z którymi boryka się powiat, jak np. słaba kondycja rolnictwa, nie może być zrealizowana ze środków ZPORR i siłami gmin, lecz ze środków „SPO – restrukturyzacja i modernizacja sektora żywnościowego oraz rozwój obszarów wiejskich 2004-2006” i siłami Agencji Rozwoju i Modernizacji Rolnictwa oraz samych rolników.

Na zakończenie trzeba dodać, iż przeznaczenie danej inwestycji do realizacji nie oznacza pewności, że zostanie ona zrealizowana. Składa się na to kilka powodów:

- Plany Rozwoju Lokalnego są tylko planami. Uchwalenie ich nie zmusza gmin do ich realizacji. Biorąc pod uwagę, iż dużym problemem stojącym przed wieloma gminami jest brak środków własnych na współfinansowanie projektów, należy pamiętać, że zdarzają się sytuacje, gdy gminy w PRL-ach zawierają projekty działań, nie mając zagwarantowanych na nie środków. Dlatego niekiedy PRL staje się swoistym „koncertem życzeń” bez większych szans na realizację,

- duża konkurencja pomiędzy złożonymi projektami wynikająca z ich liczby w stosunku do wielkości posiadanych środków w skali województwa sprawia, że często tylko nieliczne propozycje zawarte w PRL-ach zostaną zakwalifikowane do wsparcia, a bywają i takie sytuacje, kiedy żaden z projektów nie zostanie pozytywnie rozpatrzony,

- brak wymaganej dokumentacji oraz złe jej przygotowanie,

- niekwalifikowalność projektów.

Potwierdzeniem dużych problemów z realizacją zamierzeń zamieszczonych w PRL-ach jest liczba projektów zgłoszonych do Urzędu Marszałkowskiego i pozytywnie rozpatrzonych w stosunku do ogólnej liczby projektów.

W przypadku analizowanych gmin tylko w stosunku do 8 projektów (na 104 zaprojektowane) złożono wnioski o dofinansowanie ze środków unijnych. Były to 4 projekty z gminy Żytno, dotyczące budowy sieci wodociągowej, budowy sieci kanalizacyjnej, oraz 2 zadania dotyczące przebudowy drogi gminnej, 2 projekty z terenu gminy Ładzice dotyczące budowy kanalizacji, po jednym projekcie z miasta Radomsko oraz z gmin Lgota Wielka oraz Kodrąb.

W maju 2005 r. po etapie oceny przez panel ekspertów do dalszych prac przeszło tylko 5 projektów: 2 z gminy Żytno dotyczące dróg lokalnych, po jednym z Ładzic i Radomska, dotyczących budowy kanalizacji sanitarnej, oraz projekt z Kodrębka będący modernizacją drogi gminnej. Łączna wartość tych projektów wynosi 5,95 mln zł, z czego 69,2% stanowią środki funduszy strukturalnych.

Literatura

- [1] *Raport o stanie powiatu radomszczańskiego*, Zarząd powiatu radomszczańskiego 2000.
- [2] *Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego 2004-2006*, DzU 2004 nr 166, poz. 1745.
- [3] *Uzupełnienie Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego 2004-2006* (tekst jednolity uwzględniający zmiany przyjęte przez Komitet Monitorujący ZPORR w dniu 17 marca 2005) www.fundusze-strukturalne.gov.pl.
- [4] Plany Rozwoju Lokalnego Gmin Przedbórz, Ładzice, Lgota Wielka, Wielgomłyny, Kobieli Wielkie, Żytno, Dobryszycy, Kodrąb, Radomsko (miasto + gmina).

THE COMMUNITIES' INVESTMENT PLANS FROM THE EU FUNDS (ON THE EXAMPLE OF SELECTED COMMUNITIES IN THE RADOMSKO LOCAL GOVERNMENT ADMINISTRATION)

Summary

Poland's accession to the EU in May 2004 enabled territorial self-government to use the means of Structural Funds.

The legal basis of this participation is the National Development Plan for the years between 2004 and 2006 which will be realized among others by the multi-funded Integrated Regional Operational Programme (IROP)

IROP's aim is to create the conditions for the increase of the regions' competitiveness and to prevent marginalization of some areas so as to promote long lasting economic development of the country, its economic social and territorial coherence and its integration with the EU.

To determine the communities' investment plans from the EU funds the local development plans of 10 communities in the Radomsko poviat were analyzed.

Assuming that the number and size of the projects filled is the reflection of the communities' needs it can be stated that the analyzed self-governments units feel the greatest needs for building and modernizing appliances for dumping and cleaning sewage, building and modernization of community and poviat roads and communal refuse economy.

The propositions of investment presented describe the strategic problems of poviat development. Lots of problems that poviat copes with like e.g. bad condition of agriculture cannot be realized from IROP and with communities fund but with SOP "Restructuration and modernization of the food sector and rural development " and with the help of the Agency of the Development and Modernization of Agriculture and with the help of farmers.